

1893-ban elhunyt természettudósok nekrológja.

Akin Károly, fizikai és chemiai értekezéseiről ismeretes bölcsészeti doktor, a m. tud. Akadémia levelező tagja, ki társulatunk körében is dolgozott a hatvanas években, született 1830-ban, elhunyt november elején Fiumében.

Anderson, Sir James, a telegrafia terén kiváló tekintély, 1865-ben az atlanti kábelrakás parancsnoka, elhunyt Londonban május 7-ikén, 69 éves korában.

Baker Sámuel, a Nilus forrásvidékeinek kutatója, az Albert-Nyánza nagy tó fölfedezője, kinek magyar származású felesége megosztotta férjével az afrikai kutató utazások nagy fáradalmait, született 1821-ben Angliában; elhunyt december végén.

Barford I. G., huszonnégy éven át a chemia tanára a Wellington-College-n, kinek a fiziológiai és gyógyszerészeti chemia terén és irodalmában nagy érdemei vannak, elhunyt Wokinghamban november 9-ikén.

Bauschinger Johann, Münchenben a műegyetemen a mechanika és grafostatika tanára, szakmájában több jeles munka szerzője, elhunyt 59 éves korában, november 23-ikán.

Bischoff A. J. N., 1888-ig a matematika tanára a müncheni polytechnikumon, született 1827-ben Ansbachban, elhunyt januárius elején.

Braun Johannes, botanikus, kinek neve Kamerun növényvilágának, Mauritius és Madagaszkár orchideáinak kutatásáról és összegyűjtéséről isme-

retes, elhunyt januárius 27-ikén Tamahaveban, Madagaszkár szigetén.

Brauns Dávid, a hallei egyetemen az ásvány- és földtan tanára, elhunyt Gaudersheimben december 1-én 67 éves korában.

Brown Alexander, angol csillagász, több asztronómiai munka szerzője, elhunyt Londonban július 29-ikén.

Colladon Dániel, híres fizikus, előbb tanár Párizsban, később Genfben, ki a víz összenyomhatóságáról szóló dolgozatával már 1826-ban elnyerte az akadémiai nagy jutalmat, s a fényhatásoknak a mozgó vízrétegekben való terjedéséről beható vizsgálatokat végzett, s általában a tudomány és a műszaki technika haladásának egyik derék munkása volt, a ki a geológia terén is nagy ismeretekkel bírt, született 1802 december 15-ikén Genfben, elhunyt június 30-ikán 91 éves korában.

Czógler Alajos, derék magyar fizikus, író és tanár, ki egész írói munkásságát Társulatunknál fejtette ki, született 1853 december 23-ikán Mohácson; elhunyt november 22-ikén. Társulatunk választmányának is tagja volt. »A fizika története életrajzokban« (I. II. kötet), »A mágnesség és elektromosság«, »Fizikai egységek«, »A csillagászat jellemvonásai (Houzeau)« stb. dolgozatai hirdetik alapos munkálkodását. Kéziratban hagyta Roiti fizikájának fordítását, melyet most rendez társulatunk sajtó alá a könyvkiadó vállalat aláírói számára.

De Candolle, Alphons, ter-

mészettudós, botanikus, a híres Augustin Pyrame De Candolle fia, előbb tanár Gentben, számos növénytani nagyobb munkájáról ismert író, kinek »Termesztett növényeink eredete« című munkáját épen ez öszön adjuk közre a természettudományi könyvkiadó vállalatban, a ki sok érdemeiért akadémiánknak is kültagja volt, született Párizsban 1806 október 27-ikén, elhunyt április 4-ikén Gentben.

Feichtinger Georg, a müncheni ipariskolán a chemiai osztály elnöke és tanára, született 1828-ban Landsbergben; elhunyt januárus 26-ikán. »Die Technologie der Mörtelmaterialien« című nagyobb dolgozatán kívül sok értekezést írt a szakfolyóiratokba is.

Fristedt, Robert Frederik, az upsalai egyetemen a gyógyszerészet tanára, született 1832 július 19-ikén Stockholmban; kitűnő gyógyszerész és tanár volt, kinek főbb dolgozatai: »Lehrbuch der organischen Pharmakologie« (1873), »Studien der Allgemeinen Pharmakognosie« (1861), »Die pharmaceutischen Gewächse Schwedens mit pharmakologischen Erläuterungen« (1863—1872) stb. nagy hírnevet szereztek neki. Elhunyt januárus 16-ikán hatvan éves korában.

Genth, Friedrich August, a pennsylvániai egyetemen a chemia és ásványtan tanára, az analitikai chemiának az Egyesült-Államokban egyik legjelesebb művelője, született 1820-ban Wächtersbachban Hessenben; elhunyt februárus 2-ikán Philadelphióban. Nagy érdemeket szerzett különösen Pennsylvánia és északi Carolina ásvány-földtani viszonyainak kutatásában.

Grashoff Franz, az alkalmazott mechanika és az elméleti géptan tanára a karlsruhei műegyetemen, született 1826 július 11-ikén Düsseldorfban. Munkái közül a főbbek ezek:

»Festigkeitslehre«, »Theorie der Elasticität und Festigkeit«, »Theoretische Maschinenlehre«; ő dolgozta át Redtenbacher »Resultate für Maschinenbau« című munkájának 5-ik és 6-ik kiadását. Elhunyt október 26-ikán Karlsruheban.

Hantken Miksa, a budapesti egyetemen a palaeontológia tanára, az akadémia levelező tagja, társulatunknak is több éven át választmányi tagja, kinek a geológia és palaeontológia körébe vágó dolgozatai általában ismereteseek, elhunyt június 17-ikén 66 éves korában. Bővebb méltatását l. a Földtani Közlöny 1894. évfolyamában.

Hipp Matthias, Neuchatelben a telegráfgyár igazgatója, az elektrotechnika és az időmérter terén kitűnő feltaláló, kinek eszközeit minden fizikus ismeri, elhunyt Zürichben május 3-ikán 80 éves korában.

Jenny Karl, a műszaki mechanika és géptan tanára a bécsi műegyetemen, elhunyt október 8-ikán 74 éves korában.

Knop Adolf, a karlsruhei műegyetemen tanár és a természettudományi kabinet igazgatója, született 1828 januárus 12-ikén Altenauban a Harzban, elhunyt december 27-ikén.

Koksarov, Nikolaj Ivanovics, a szentpétervári tud. akadémia tagja, jeles mineralógus, Oroszország ásványainak összeállítója és megírója, elhunyt januárus 3-ikán Szentpétervárott. Oroszország meteorológiai és földmágnességi obszervatóriumainak szervezése és berendezése, valamint az ország geológiai térképének elkészítése körül kiváló érdemei vannak.

Kummer, Ernst Eduard, a berlini egyetemen a matematika tanára, a porosz tud. akadémia tagja, kiváló matematikus, elhunyt Berlinben május 14-ikén, 83 éves korában.

Kützing E. T., tanár, elhunyt szeptember 9-ikén Nordhausenben. Szá-

mos értékes dolgozatot írt az algákról »Species algarum«, »Tabulae phycologicae« (20 köt.), »Phycologia generalis« és »Phycologia germanica« címek alatt.

L e l l m a n n E u g e n, Lothar Meyer tanítványa, a giesseni egyetemen a fizikai chemia tanára, elhunyt december 10-ikén 37 éves korában. Dolgozatai a szerves chemia köréből valók, s »Principien der organischen Synthese« (1887) című munkája általában ismeretes a chemikusok előtt.

M a i s c h J. M., Philadelphiában a »College of Pharmacy«-n a növénytan és a gyógyszer-tan tanára, született Hanau-ban 1831 januárius 30-ikán. 1849-ben Amerikába vándorolt, s szorgalmával szaktárgyában vezérszerepet vitt és derék dolgozataival számos kiténtetésben részesült. Művei: »Griffith's medical formulary«, »The national dispensatory«, »Organic materia medica« (1882) stb. Elhunyt szeptember 11-ikén.

M a r i é - D a v y, francia fizikus, a róla nevezett elektromos oszlop feltalálója, elhunyt július 17-ikén 72 éves korában.

M a r k u s o v s z k y L a j o s, miniszteri tanácsos, a m. tud. akadémia tiszteleti tagja, a magyar orvosi kar egyik vezérfőfia, az orvosi irodalom derék munkása, az »Orvosi Hetilap«, a »Magyar orvosi könyvkiadó vállalat« megalapítója, az »Országos közegészségi egyesület« egyik létesítője, a magyar orvosi és természettudományi oktatás európai színvonalra emelésének egyik harczosa, született 1815-ben Csorbán, Liptómegyében; elhunyt április 21-ikén.

M o l e s c h o t t J a c o b, híres fiziológus, a római egyetem tanára, az olasz királyság szenátora, született Herzogenbuschban, Nordbrabantban Hollandiában, elhunyt május 20-ikán 71 éves korában. Kiválóbb munkái a következők: »Physiologie der Nahrungsmittel« (1850), »Physiologie des Stoffwech-

sels« (1851), »Kreislauf des Lebens« (1852), »Physiologisches Skizzenbuch« (1861) stb.

N o l l, F r i e d r i c h K a r l, tanár Frankfurt a. M.-ban, a »Der zoologische Garten« szerkesztője, elhunyt januárius 14-ikén.

P r a n t l C a r l, a botanika tanára és a botanikus kert igazgatója Boroszlóban, született 1849 szeptember 10-ikén Münchenben, elhunyt februárius 23-ikán. Művei: »Untersuchungen zur Morphologie der Gefässkryptogamen«, »Excursionsflora für das Königreich Bayern«, »Lehrbuch der Botanik«, mely Páter B. és Lasz S. fordításában magyarul is megjelent: Englerrel együtt kiadta a »Die natürlichen Pflanzenfamilien« című nagyobb szabású munkát, mely még nincs teljesen befejezve.

P r i m i c s G y ö r g y magyar geológus, kinek főképen Erdély földtani viszonyainak kutatásában nagy érdemei vannak, ki Társulatunknak is egyik kiváló munkása volt; Társulatunk megbízásából készült dolgozata »A Csetrás hegység geológiai viszonyai és bányageológiai leírása« címmel épen sajtó alá készül; a hegyek kutatásában és az irodalom terén egyaránt fáradozó munkás, épen kutató utazásai közben hunyt el augusztus hónapban Bélenyesen, hol geológiai fölvételek végett tartózkodott. Bővebb méltatását l. a Földtani Közlöny 1894. évi folyamában.

R y s s e l b e r g h e, F r a n z v a n, a Genti egyetemen az elektrotechnika tanára, elhunyt februárius 3-ikán 47 éves korában. Neve 1884-ben lett ismeretessé, a mikor közzé tette eljárását, a mely szerint a telegráf-drótot egyszerűsmind telefonra, beszélgetésre is fel lehet használni.

S c a c c h i A r c a n g e l o, az ás-ványtan tanára Nápolyban, született 1810-ben Gravinában Bari mellett. Szá-

mos dolgozata jelent meg Nápoly, és főképen a Vezúv ásványairól; s ő volt az első Olaszországban, a ki a tudományos kristálytannal behatóbban foglalkozott. Elhunyt október 12-ikén.

Sege r H e r m a n n, tanár, a berlini kir. porcellángyár chemia-technikai kísérleti intézetének éveken át intézője, született 1839 december 26-ikán Posenben. 1868 óta, a mikor doctor philosophiae lett, minden tehetségét az agyagáruk iparának emelésére fordította, s e szakma rendkívül sokat köszön neki,* a Seger-porcellán világhírű, s a különféle mázak és más újítások megörökítették nevét az agyagiparban. Dolgozatai a »Notizblatt«-ban és a »Thon-industrie-Zeitung« hasábjain jelentek meg. Elhunyt október 30-ikán.

Senft, Karl Friedrich Ferdinand, a természettudományok tanára az erdészeti akadémián Eisenachban, jeles mineralógus, elhunyt márczius 30-ikán 83 éves korában. Főbb munkái: »Classification und Beschreibung der Felsarten«, »Steinschutt und Erdboden«, »Lehrbuch der Gesteins- und Bodenkunde«, a Leunis-féle »Synopsis der drei Naturreiche« munka újabb kiadásában ő írta a mineralógiát és geológiát.

Stammer Karl, kinek neve a cukoriparban ismeretes, született 1828-ban Luxemburgban; elhunyt július 24-ikén. Főbb munkái: »Lehrbuch der Zuckerfabrikation«, »Der Dampf in der Zuckerfabrik«, »Jahresberichte über die Untersuchungen und Fortschritte auf dem Gesamtgebiete der Zuckerfabrikation«.

Stephan Joseph, a fizika tanára és a bécsi egyetem fizikai intézetének igazgatója, a bécsi tud. akadémia

* V. ö. Wartha, Agyagipar. Természettudományi Könyvkiadó Vállalat XLIX. kötet.

alelnöke, született 1835 márczius 24-ikén St.-Peterben Karinthiában, s már 28 éves korában egyetemi tanár lett. A matematikai fizikának minden ágában sokat dolgozott, a hang terjedéséről, a fénytörésről, a polarizációról és interferenciáról, a hővezetésről és az elektromosság törvényeiről sok értekezése látott napvilágot; a diffúzióról és kapillaritásról szóló dolgozatai is igen fontosak. Elhunyt januárius 7-ikén.

Steinheil Adolf, híres optikus, a bajor tud. akadémia tagja, az atyjától alapított, optikai és csillagászati eszközöket gyártó intézet tulajdonosa, elhunyt november 4-ikén Münchenben 62 éves korában.

SturDionys, a bécsi birodalmi geológiai intézet nyugalmazott igazgatója, elhunyt október 9-ikén 66 éves korában.

Tyndall John, kitünő angol fizikus, tanár Londonban a Royal Institutionban, elhunyt Londonban december 4-ikén 73 éves korában. Széleskörű irodalmi munkásságának termékei közül »A hőről« szóló nagyobb munkáját társulatunk is kiadta könyvkiadó vállalatában, s akkor levelező tagjává is választotta. Munkái, melyek egy kis könyvtárt tesznek, rendszerint minden európai nyelvre lefordítottak.

Wolf Rudolf, a zürichi műegyetemen a csillagászat tanára és az ottani csillagvizsgáló-intézet igazgatója, kiváló asztronómus, elhunyt Zürichben december 6-ikán, 77 éves korában.

Zech, Paul von, fizikus és meteorológus, a stuttgarti műegyetem tanára, elhunyt Laichingenben januárius 17-ikén 65 éves korában. Művei: »Himmel und Erde« (1870), »Das Spektrum und die Spektralanalyse« (1875), »Physik für Aerzte« stb. Tagja volt az európai fokmérő bizottságnak is.

Közli LÉNGYEL ISTVÁN.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.